73.

Na osnovu poglavlja V, odjeljka B člana 45. C/. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona, ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj 2/98), donosim

UKAZ
o proglašenju Zakona o sudovima Hercegovačko-neretvanskog kantona

Proglašava se Zakon o sudovima Hercegovačko-neretvanskog kantona koji je donijela Skupština HNK na XII sjednici održanoj 27. jula 2000.god.

Broj: 01 - I - 090/00
Mostar, 27. jula 2000. godine

GUVERNER
Rade Bošnjak, s.r.

ZAKON O SUDOVIMA

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Sudovi Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu : sudovi) su organi državne vlasti koji se osnivaju zakonom, a vrše sudsku funkciju u granicama svoje nadležnosti utvrđene Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu:Federacija), Ustavom Kantona i federalnim i kantonalnim zakonima.

Član 2.

Sudovi se osnivaju i ukidaju zakonom Kantona.

Član 3.

Sudovi su u vršenju sudske funkcije nezavisni i sude na osnovu Ustava i zakona.

Član 4.

Sudovi odlučuju u sporovima o osnovnim ličnim odnosima, pravima i obavezama građana i pravima i obavezama općina, Kantona i Federacije. Sudovi izriču kazne i druge mjere prema učiniocima krivičnih djela i drugih kažnjivih djela određenih zakonom, rješavaju u upravnim sporovima za koje nije određena nadležnost drugog suda, rješavaju sporove čije rješavanje nije povjereno drugom državnom organu, u statusno privrednim sporovima, i rješavaju o drugim odnosima kad je to zakonom predviđeno.

Član 5.

Sudovi prate i proučavaju društvene odnose i pojave od interesa za ostvarivanje svojih funkcija i daju nadležnim državnim organima prijedloge za sprječavanje društveno opasnih i štetnih pojava i za učvršćivanje zakonitosti.

Sudovi prate i proučavaju probleme sudske prakse koji su od interesa za pravilnu i jedinstvenu primjenu zakona.

Radi ostvarivanja funkcije iz prethodnog stava Kantonalni sud može tražiti od općinskih sudova potrebna obavještenja.

Član 6.

Sudovi imaju pravo i dužnost da u okviru ostvarivanja svojih funkcija putem nadležnog Kantonalnog ministarstva, obavještavaju tijela zakonodavne, izvršne i sudske vlasti, na njihov zahtjev ili po svojoj inicijativi, o primjenjivanju zakona, potrebi donošenja, izmjene i dopune zakona.

Član 7.

Kad sud Kantona u toku postupka koji se vodi pred sudom, smatra da odgovarajući zakon nije u skladu sa Ustavom Federacije BIH, obustavit će postupak i predložiti Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti tog zakona.

Član 8.

Sudovi pod uslovima predviđenim u zakonu pružaju pravnu pomoć građanima u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava u stvarima iz sudske nadležnosti.

Član 9.

Rad sudova je javan.

Javnost rada osigurava se javnim raspravljanjem pred sudovima, objavljivanjem sastava sudskih vijeća, davanje obavještenja u toku sudskog postupka zainteresovanim licima pod uslovima predviđenim zakonom, javnim objavljivanjem sudskih odluka i omogućavanju javnosti da se putem sredstava javnog informisanja upozna sa radom sudova i objavljivanjem važnijih sudskih odluka u sredstvima javnog informisanja.

Sudovi mogu, saglasno federalnom i kantonalnom zakonu, isključiti javnost i medije u raspravljanju pred sudom radi čuvanja tajne, koja se tiče državne sigurnosti, zaštite morala, interesa maloljetnika ili radi zaštite drugih posebnih državnih interesa.

Član 10.

Sudovi sude u vijećima.

Sastav vijeća određuje se zakonom.

Zakonom se može odrediti da u određenim stvarima sudi sudija pojedinac.

Član 11.

Sudska vijeća sastavljena su od sudija i građana kao sudija porotnika.

Zakonom se može propisati da u određenim sudovima i određenim stvarima u suđenju učestvuju samo sudije.

Član 12.

Sudska funkcija je javna funkcija i sudije kao njeni nosioci podliježu svim oblicima imuniteta i odgovornosti nosilaca javnih funkcija predviđenih Ustavom i zakonom.

Član 13.

Sudovi osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Član 14.

Predsjednik suda i drugi suci imenuju se i razrješavaju uz uslove i po postupku kojim se osigurava stručnost, nezavisnost i dostojnost za obavljanje sudske dužnosti.

Sudija ne može vršiti službu ili posao koji su nespojivi sa sudskom funkcijom, osim ako ovaj zakon ne predviđa drukčije.

Član 15.

Sudija ili sudija porotnik ne može biti pozvan na odgovornost za mišljenje dato prilikom donošenja sudske odluke.

Sudija i sudija porotnik Kantonalnog suda ne može bez odobrenja Skupštine Kantona koja ga je izabrala, biti pritvoren u postupku pokrenutom zbog krivičnog djela učinjenog u obavljanju sudijske funkcije.

Sudija i sudija porotnik općinskog suda, ne može bez odobrenja predsjednika Kantonalnog suda koji ga je imenovao, biti pritvoren u postupku pokrenutom zbog krivičnog djela učinjenog u vršenju sudijske funkcije.

Član 16.

Vijeće Kantonalnog suda može ukazati općinskom sudu na nedostatke u suđenju općinskog suda zapažene prilikom rješavanja žalbe sa općinskog suda.

Ako se ovi nedostaci često pojavljuju kod odluka određenog općinskog suda ili ako su od većeg značaja, Kantonalni sud će općinskim sudovima ukazati gdje su nedostaci i pokrenuti inicijativu iz člana 5. i 6. ovog Zakona.

Pravna shvatanja izražena u primjedbi Kantonalnog suda nisu obavezna za općinske sudove.

Član 17.

Kantonalni sud može tražiti od općinskih sudova na svom području podatke koji su mu potrebni radi praćenja i proučavanja pojedinih pitanja koja se pojavljuju u ostvarivanju sudske funkcije.

Radi ostvarivanja funkcije iz prethodnog stava Kantonalni sud može vršiti neposredan uvid u rad općinskih sudova na svom području.

Član 18.

Sudovi su dužni jedni drugim pružati pravnu pomoć.

Državni organi, organizacije, preduzeća i druge organizacije i zajednice dužni su pružati pomoć sudovima u vršenju službenih poslova.

Član 19.

O žalbi ili drugom pravnom sredstvu protiv sudske odluke može odlučiti samo nadležni sud.

Član 20.

Odluke sudova donesene u drugim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine imaju važnost i izvršive su na teritoriji Kantona.

Član 21.

Odluke, isprave i drugi pojedinačni akti izdati od državnih organa i ovlaštenih organizacija u drugim kantonima Federacije Bosne i Hercegovine imaju pred sudovima kantona istu važnost.

Član 22.

U sudovima u službenoj upotrebi su bosanski i hrvatski jezik i latinično pismo.

Sudovi u vršenju sudske funkcije obezbjeđuju ravnopravnu upotrebu službenih jezika Federacije BIH, a kao sredstvo komunikacije mogu koristiti i ostale jezike.

Kad sud odlučuje u prvom stepenu, ovjeren prepis odluke dostavlja se ovlaštenom organu ili stranci na službenom jeziku na kome je odluka donesena, s tim da se stranci odluka može dostaviti i na drugom jeziku na kome je svojim podneskom stranka pokrenula postupak, odnosno dala odgovor u vezi sa pokretanjem postupka ili se u toku postupka služila drugim jezikom.

Ovjeren prepis odluke koju je sud donio u postupku po redovnom ili vanrednom pravnom lijeku dostavlja se sudu, odnosno drugom organu čija je odluka razmatrana na službenom jeziku na kome je odluka koja je razmatrana donesena, a prepis odluke namjenjen stranci, odnosno drugom učesniku u postupku - na tom službenom jeziku, a može se dostaviti i na drugom jeziku kojim se u postupku služilo.

Tužbe, žalbe i drugi podnesci mogu se sudovima upućivati i na jeziku koji nije u službenoj upotrebi u sudu.

Odredbe stava 3. i 4. ovog člana shodno se primjenjuju i prilikom dostavljanja poziva i drugih sudskih pismena strankama i drugim učesnicima u postupku.

Član 23.

Unutrašnja organizacija u kantonalnom i općinskom sudu utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji navedenog suda.

Pravilnik iz stava 1. ovog člana donosi predsjednik Kantonalnog, odnosno općinskog suda, po prethodno pribavljenoj suglasnosti Ministarstva pravosuđa i uprave Kantona.

Član 24.

Propisi o radnim odnosima službenika u organima uprave shodno se primjenjuju i na službenike Kantonalnog i općinskog suda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odredbe o odgovornosti zbog povrede službene dužnosti, utvrđene pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji suda, ne primjenjuju se na sudije.

Član 25.

Za vrijeme obavljanja službe sudija nosi posebnu odoru.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona propisat će pravilnikom izgled i uslove pod kojima se nosi odora.

Član 26.

Sudijama u općinskom i kantonalnom sudu izdaje se službena legitimacija.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona posebnim pravilnikom propisuje obrasce i način izdavanja službene legitimacije.

Odredbe ovog zakona o sudijama odnose se i na predsjednika suda ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

II - ORGANIZACIJA SUDOVA

Član 27.

Sudovi Kantona obuhvataju općinske sudove i Kantonalni sud.

Imajući u vidu specifičnosti Grada Mostara, posebnim zakonom će se osnovati Sud za Centralnu zonu Grada Mostara.

Organizacija i postupak pred sudovima za prekršaje propisat će se posebnim zakonom.

Član 28.

Općinski sud osniva se za područje općine.

Za dvije ili više općina može se osnovati jedan Općinski sud.

Član 29.

Kantonalni sud osniva se za područje Kantona i nadležan je za cijelu teritoriju Kantona.

Član 30.

Sudovi imaju pečat u skladu sa Zakonom o pečatu Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Na zgradi u kojoj je smješten sud, mora biti istaknut naziv suda i grb Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Član 31.

Općinski sudovi mogu izuzetno u okviru teritorija za koji su mjesno nadležni, obavljati sudsku vlast izvan sjedišta suda.

Općinski sudovi mogu pružati pravnu pomoć građanima, obavljati poslove ovjere potpisa, održavati glavne pretrese i rasprave, kao i ročišta u vanparičnim stvarima i na sudskim danima van sjedišta suda.

Odluku o održavanju sudskih dana, po prethodno pribavljenom mišljenju predsjednika suda, donosi Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Odluka o održavanju sudskih dana sadrži podatke o mjestu, području i vremenu održavanja sudskih dana, a objavljuje se u službenom glasilu kantona i na drugi pogodan način.

III - NADLEŽNOST SUDOVA

Član 32.

Općinski sudovi su nadležni u krivičnim predmetima:

a) da sude u prvom stepenu za krivična djela za koja je zakonom predviđena kao glavna kazna novačana kazna ili kazna zatvora do petnaest godina,
b) da sude u prvom stepenu u krivičnim postupcima protiv maloljetnika,
c) da sprovode istragu i druge radnje za krivična djela iz svoje nadležnosti, rješavaju po žalbama protiv rješenja istražnog sudije i njegovim prijedlozima,
d) za izvršenje krivičnih sankcija i mjera sigurnosti,
e) odlučuje o molbama osuđenih lica za brisanje osude na osnovu sudske odluke i o molbama osuđenih lica za prestanak mjera sigurnosti, odnosno za prestanak pravnih posljedica presude, a u vezi sa sudskim odlukama koje je donio općinski sud u prvom stepenu,

f) da obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Odluku iz tačke d) prethodnog stava donosi općinski sud na čijem području okrivljeni ima prebivalište.

Općinski sudovi su nadležni u građanskim predmetima da sude u građansko-pravnim sporovima, ako za pojedine vrste sporova nije zakonom propisana nadležnost drugog suda, kao i u porodično-pravnim i radnim sporovima.

U ostalim predmetima općinski sudovi:

a) sude u privrednim sporovima;
b) sude u sporovima koji se odnose na brodove i na plovidbu na moru i unutarnjim vodama, kao i u sporovima na koje se primjenjuje plovidbeno pravo;
c) sude za privredne prijestupe;
d) rješavaju vanparnične predmete i određuju i provode izvršenje i obezbjeđenje ako rješavanje tih predmeta nije povjereno drugom sudu;
e) rješavaju ostavinske predmete;
f) rješavaju zemljišno-knjižne predmete i vode zemljišne knjige;
g) obavljaju poslove pravne pomoći;
h) vrše poslove međunarodne pravne pomoći kad zakonom nije određeno da neke od tih poslova vrši Kantonalni sud.
i) pružaju pravnu pomoć sudovima Federacije i kantona.
j) obavljaju i druge poslove određene zakonom.

Član 33.

Općinski sud u vijeću od jednog sudije i dvojice sudija porotnika rješava o sporovima o postojanju, nepostojanju, poništenju i razvodu braka, o zakonskom i doživotnom izdržavanju, o povjerenju djece na zaštitu i vaspitanje i o otkazu o korištenju stana i poslovnih prostorija.

U posebnim sudskim postupcima iz oblasti u kojima društvene odnose uređuje Federacija Bosne i Hercegovine, postupak sprovodi i odluke donosi sudija pojedinac, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Član 34.

Molba za brisanje osude na osnovu sudske odluke i molba za prestanak mjere bezbjednosti odnosno pravne posljedice osude, podnose se općinskom sudu koji je sudio u prvom stepenu.

Član 35.

Kantonalni sud je nadležan da :

a) Odlučuje o žalbama protiv odluka općinskih sudova donesenih u prvom stepenu
b) Rješava o sukobu nadležnosti između općinskih sudova Kantona;
c) Odlučuje o prenosu mjesne nadležnosti s jednog općinskog suda na drugi općinski sud;
d) Odlučuje da u slučajevima određenim zakonom, a koji su iz nadležnosti dva ili više sudova, postupak vodi jedan od tih sudova;
e) Sudi za krivična djela za koja je zakonom predviđena kazna zatvora preko petnaest godina ili teža kazna;
f) Sprovodi istragu i druge radnje za krivična djela iz svoje nadležnosti, rješava po žalbama protiv rješenja istražnog sudije i njegovim prijedlozima;
g) Odlučuje o tužbama protiv konačnih upravnih akata;
h) Sudi u sporovima iz autorskog prava, kao i sporovima koji se odnose na zaštitu ili upotrebu i zaštitu pronalazaka, uzoraka, modela ili žigova, o pravu na upotrebu i zaštitu firme, kao i sporove iz nelojalne konkurencije i monopolističkih sporazuma;
i) Rješavaju sporove koji nastanu u toku ili povodom izvršenja odluka koje je donio Kantonalni sud;
j) Sudi u sporovima koji nastanu u toku i povodom sprovođenja postupka prinudnog poravnjanja, stečaja i redovne likvidacije preduzeća;
k) Provodi postupak prinudnog poravnjanja, stečaja i redovne likvidacije preduzeća;
l) Vodi registre u skladu sa posebnim propisima;
m) Sprovodi postupak u vezi sa molbama za pružanje međunarodne krivično-pravne pomoći za izručivanje okrivljenih ili osuđenih stranaca;
n) Rješava o priznavanju i izvršenju odluka stranih sudova;
o) Odlučuje o molbama osuđenih lica za brisanje osude na osnovu sudske odluke i o molbama

osuđenih lica za prestanak pravnih posljedica presude, a u vezi sa sudskim odlukama koje je donio Kantonalni sud u prvom stepenu;

p) Obavlja i druge poslove određene zakonom.

Član 36.

Svaka strana u žalbenom postupku, u kome je Kantonalni sud izrekao presudu bez prava na žalbu može, iz bilo kojeg razloga osim zbog isteka roka za koji je odgovorna strana koja je pokrenula postupak, podnijeti žalbu na presudu Sudu za ljudska prava na osnovu bilo kojeg pitanja iz okvira njegove nadležnosti.

Kantonalni sud, na zahtjev bilo koje od strana u žalbenom postupku pred njim, ili na vlastitu inicijativu u odnosu na takvu žalbu, može se obratiti Sudu za ljudska prava s pitanjem koje je proizišlo iz žalbe, ako je to pitanje u vezi sa bilo čime iz nadležnosti tog suda.

Član 37.

Kantonalni sud, će po hitnom postupku riješit da li je poštovan postupak za određivanje nekog pitanja kao vitalnog interesa i da li se radi o pitanju koje je od vitalnog interesa za neki od naroda.

Navedenu odluku Kantonalni sud je dužan donijeti u roku od 7 (sedam) dana.

Povodom odluke Kantonalnog suda, guverner, zamjenik guvernera, predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade ili jedna trećina poslanika u Skupštini, može pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom Federacije.

IV – SJEDIŠTE I PODRUČJE SUDOVA

Član 38.

Općinski sudovi su:

- Općinski sud Mostar-Stari Grad za područje Općine Stari Grad
- Općinski sud Mostar-Sjever za područje Općine Sjever
- Općinski sud Mostar-Jugoistok za područje Općine Jugoistok
- Općinski sud Mostar-Zapad za područje Općine Zapad
- Općinski sud Mostar-Jugozapad za područje Općine Jugozapad
- Općinski sud Mostar-Jug za područje Općine Jug
- Općinski sud Konjic za područje Općine Konjic
- Općinski sud Jablanica za područje Općine Jablanica
- Općinski sud Prozor-Rama za područje Općine Prozor-Rama
- Općinski sud Čitluk za područje Općine Čitluk
- Općinski sud Čapljina za područje Općine Čapljina
- Općinski sud Stolac za područje Općine Stolac.
- Općinski sud Neum za područje općina Neum i Ravno.

Član 39.

Sjedište Kantonalnog suda je u Mostaru.

Kantonalni sud obuhvata područja općinskih sudova koji djeluju na području Kantona, a osnovani su ovim zakonom.

V - UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

Član 40.

Unutrašnju organizaciju u sudovima, osim broja sudija, utvrđuje predsjednik suda.

Na akta sudova iz prethodnog stava saglasnost daje Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Član 41.

Poslovi kojima se obezbjeđuju uslovi za pravilan rad i poslovanje suda obavljaju se u okviru sudske uprave.

Poslove sudske uprave u okviru ovlaštenja datim propisima vrši predsjednik suda.

Član 42.

Poslovi sudske uprave obuhvataju obezbjeđenje uslova za pravilan rad i poslovanje suda, a naročito:

- organizovanje unutrašnjeg poslovanja u sudu,
- staranje da se poslovi u sudu obavljaju uredno i na vrijeme,
- stručne poslove u vezi sa ostvarivanjem prava i dužnosti službenika iz radnog odnosa,
- organiziranje stručnog obrazovanja sudija, stručnih saradnika, pripravnika i ostalih službenika suda,
- vođenje statistike i izvještajne službe suda,
- poslove pozivanja i raspoređivanja sudija porotnika,
- poslove u vezi sa stalnim sudskim tumačima i vještacima,
- poslove izvršenja krivičnih sankcija,
- materijalno-finansijsko poslovanje suda,
- postupanje nad pritvorenicima,
- poslove ovjera isprava namjenjenih za upotrebu u inostranstvu,
- poslove u vezi sa pritužbama stranaka na rad suda,
- druge poslove propisane zakonom i pravilnikom o unutrašnjem poslovanju.

Općinski sudovi i Kantonalni sud su dužni polugodišnje i godišnje izvještaje o svom radu dostavljati Ministarstvu pravosuđa i uprave Kantona, a općinski sudovi su ih dužni dostaviti i Kantonalnom sudu.

Izvještaj o radu sudova Kantona Ministarstvo pravosuđa i uprave podnosi Kantonalnoj Skupštini najmanje jedanput godišnje.

Član 43.

Predsjednik suda predstavlja sud prema drugim organima i organizacijama.

Član 44.

Predsjednik suda je naredbodavac za izvršenje financijskog plana i budžeta sredstava suda.

Član 45.

Predsjednik suda utvrđuje raspored poslova i obezbjeđuje njegovo izvršenje.

Rasporedom poslova obavezno se određuju sudije za maloljetnike a u Kantonalnim sudovima i drugostepeno vijeće za maloljetnike.

Član 46.

Predsjednik suda ima zamjenika koji ga zamjenjuje u njegovoj odsutnosti ili sprječenosti i koji mu prema potrebi pomaže u vršenju pojedinih poslova sudske uprave.

Član 47.

U sudovima u kojima ima dva ili više vijeća odnosno sudija pojedinaca, koji odlučuju u stvarima iz iste pravne oblasti, obrazuju se sudska odjeljenja u čiji sastav ulaze sudije koji odlučuju u stvarima iz iste pravne oblasti.

Član 48.

U sjednicama sudskih odjeljenja razmatraju se pitanja od interesa za rad odjeljenja a naročito: organizovanje unutrašnjeg poslovanja odjeljenja; i drugim pitanjima odjeljenja; unapređenja metoda rada odjeljenja i stručno uzdizanje sudija, stručnih saradnika i pripravnika diplomiranih pravnika.

Član 49.

Sjednica sudskog odjeljenja se saziva i kad se utvrdi da o pitanjima primjene zakona postoji nesaglasnost u shvatanjima između pojedinih vijeća ili kad jedno vijeće odstupi od pravnog shvatanja usvojenog u svojoj praksi ili od pravnog shvatanja koja su usvojila sva vijeća.

Sjednica sudskog odjeljenja utvrđuje pravna shvatanja većinom glasova svih sudija odjeljenja.

Pravno shvatanje usvojeno na sjednici sudskog odjeljenja obavezno je za sva vijeća koja su u sastavu odjeljenja.

Ako je u konkretnom slučaju vijeće drugostepenog suda već donijelo odluku koja nije u saglasnosti sa pravnim shvatanjima nekog drugog vijeća, predsjednik suda će odrediti da se zastane sa slanjem prepisa odluke i da se pitanje ne saglasnosti raspravi na sjednici sudskog odjeljenja.

Ako u takvom slučaju sjednica sudskog odjeljenja zauzme stav protivan donesenoj odluci, vijeće koje je donijelo odluku dužno je da o predmetu ponovo rješava.

Član 50.

Sudskim odjeljenjem rukovodi predsjednik odjeljenja, koji se određuje rasporedom poslova.

Sjednicu sudskog odjeljenja saziva i njenim radom rukovodi predsjednik odjeljenja.

Kad učestvuje u radu sjednice predsjednik suda joj predsjedava i ima pravo glasa.

Član 51.

U sudovima se održavaju sjednice svih sudija na kojima se razmatraju pitanja od interesa za rad suda kao i pitanja koja su značajna za društvene odnose i pojave koje je sud pratio i proučavao i na probleme sudske prakse, pripremaju izvještaje i obavještenja za nadležne organe i daje mišljenje predsjedniku suda za raspored sudijskih poslova.

Predsjednik suda može na sjednici svih sudija pozivati i sudije porotnike kada se razmatraju pitanja koja se odnose na društvene odnose i pojave, izvještaje i obavještenja za nadležne skupštine i druge organe i organizacije kao i druga slična pitanja.

Član 52.

Sjednica svih sudija razmatra pitanja iz čl. 50. i 51. ovog zakona u sudovima koji nemaju uslove da obrazuju sudska odjeljenja.

Član 53.

Sjednicu svih sudija saziva i njenim radom rukovodi predsjednik suda.

VI - PRAVOSUDNA UPRAVA

Član 54.

Ovlaštenja u vezi sa organizovanjem rada u sudovima i nadzor nad vršenjem sudske uprave obavlja Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona, osim ako zakonom nije drukčije regulisano.

Nadzor nad poslovima sudova obuhvata naročito pitanja:

- da li se poslovi vrše uredno i na vrijeme;
- da li se poslovi sudske uprave obavljaju u saglasnosti sa zakonom i drugim propisima;
- ispitivanje pritužbi građana, državnih organa, produzeća i drugih organizacija i zajednica.

Član 55.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona:

- osigurava sprovođenje zakona i drugih propisa i mjera koje se odnose na organizaciju i rad sudova,
- prati, analizira organizaciju, metode rada i funkcionisanje sudova i poduzima mjere za unapređenje njihove organizacije i poslovanja,
- prati, analizira i vodi evidenciju kadrova u sudovima i brine se o njihovom stručnom usavršavanju,
- brine se za osiguranje materijalnih i drugih uslova za rad sudova,
- daje sudovima naloge i upute za pravilno obavljanje sudske uprave,
- preduzima mjere za uredno i pravovremeno obavljanje poslova sudova u skladu sa zakonom i drugim propisima,
- ispituje neposredno ili preko predsjednika kantonalnih sudova pritužbe na rad sudova zbog nepostupanja, odugovlačenja sudskog postupanja ili drugih razloga,
- daje upute za prikupljanje statističkih i drugih podataka o radu sudova,

- organizira informacionu mrežu za potrebe sudova,
- vrši i druge poslove predviđene zakonom.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona može tražiti od sudova podatke i izvještaje koji su mu potrebni radi vršenja poslova iz svog djelokruga, te obavljati i neposredan uvid u rad sudova.

Član 56.

Minister pravosuđa i uprave Kantona u saglasnosti sa zamjenikom:
- propisuje organizaciju i način unutrašnjeg poslovanja u sudovima;
- utvrđuje broj sudija i broj sudija porotnika u pojedinim sudovima;
- utvrđuje orjentaciona mjerila o potrebnom broju ostalih radnika;
- vrši druge poslove predviđene zakonom.

Propisi iz alineje 1. i 3. prethodnog stava donose se po prethodno pribavljenom mišljenju sudova.

Član 57.

Kad se ustanovi da se poslovi sudske uprave u sudu ne vrše u skladu sa propisima ili da se ne vrše blagovremeno, usljed čega je otežano izvršavanje funkcije suda, Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona upozorit će predsjednika suda i dati uputstva za izvršenje odgovarajućih poslova i otklanjanje propusta.

Ako se i pored toga upozorenja propusti ne otklone, Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona će o tome obavjestiti nadležnu Skupštinu i predložiti poduzimanje određenih mjera.

Član 58.

Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona sprovodi postupak i odlučuje povodom vansudskog zahtjeva oštećenog za naknadu štete, rehabilitaciju i ostvarivanje drugih prava lica neopravdano osuđenih i neosnovano lišenih slobode.

Na odluku Ministarstva u vezi zahtjeva iz st.1 ovog člana, Vlada Kantona daje saglasnost u roku od 30 dana.

Član 59.

Propisom donesenim na osnovu ovlaštenja iz člana 57. stav 1. ovog zakona, (pravosudna uprava) uređuje se naročito:
- rad sudske uprave,
- način vođenja evidencija i sudske statistike,
- rad stalnih sudskih vještaka,
- pružanje pravne pomoći građanima i održavanje sudskih dana,
- informisanje javnosti o radu sudova,
- evidencija, pozivanje i raspoređivanje sudija porotnika,
- evidencija vršenja pripravničke prakse u sudovima,
- načela unutrašnje organizacije poslovanja suda,
- način organizovanja i poslovanja sudskih odjeljenja,
- vrsta, sadržaj i način vođenja upisnika i pomoćnih knjiga,
- obrasci za rad sudova,
- postupanje sa sudskim spisima,
- rad u vijećima,
- poslovanje na sjednicama sudskih odjeljenja,
- rad na sjednicama svih sudija,
- materijalno i finansijsko poslovanje (poslovi depozita),
- način vršenja poslova međunarodne pravne pomoći.

VII - SUDIJE I SUDIJE POROTNICI

1. Izbor sudija i sudija porotnika

Član 60.

Sudije Kantonalnog suda predlaže guverner uz saglasnost zamjenika guvernera a bira ih većinom glasova Skupština Kantona.

Nacionalni sastav sudija u cjelini mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva Kantona prema popisu iz 1991. godine.

Član 61.

Za sudiju Kantonalnog suda može biti izabran državljanin Bosne i Hercegovine, koji ima završen pravni fakultet i položen pravosudni ispit i koji je radio najmanje 5 (pet) godina kao sudija, tužilac ili njegov zamjenik ili advokat i koji je radeći u navedenim pravosudnim organima ili advokatskoj kancelariji stekao ugled pravnog stručnjaka i koji posjeduje najviše moralne osobine za obavljanje službe sudije Kantonalnog suda.

Član 62.

Kantonalni sud iz reda sudija Kantonalnog suda bira i razrješava predsjednika Kantonalnog suda dvotrećinskom većinom glasova svih sudija.

Predsjednik Kantonalnog suda bira se na 4 (četiri) godine, s tim da nakon isteka četiri godine za predsjednika Kantonalnog suda se bira sudija koji pripada drugom narodu.

Predsjednik Kantonalnog suda i Kantonalni tužilac ne mogu biti istovremeno iz istog naroda.

Član 63.

Inicijativu za izbor sudije Kantonalnog suda može podnijeti Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona, predsjednik Kantonalnog suda ili 10 (deset) poslanika Skupštine Kantona.

Član 64.

Prije stupanja na dužnost predsjednik i sudije Kantonalnog suda daju svečanu zakletvu.

Svečana zakletva glasi:

"Svečano se zaklinjem da ću se u vršenju službe sudije Kantonalnog suda Hercegovačko-neretvanskog kantona pridržavati ustava i zakona, te da ću službu sudije vršiti savjesno i nepristrasno."

Predsjednik suda i sudije Kantonalnog suda svečanu zakletvu daju pred Skupštinom Kantona.

Član 65.

Sudija Kantonalnog suda bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnese ostavku ili ne bude smjenjen od vršenja službe.

Član 66.

Za sudiju porotnika Kantonalnog suda, može biti izabran državljanin Bosne i Hercegovine, koji je punoljetan i koji posjeduje najviše moralne osobine za obavljanje službe sudije porotnika Kantonalnog suda.

Sudije porotnike Kantonalnog suda predlaže predsjednik Kantonalnog suda a bira ih većinom glasova Skupština Kantona.

Sudije porotnici Kantonalnog suda biraju se na 4 (četiri) godine i po isteku tog roka mogu biti ponovo izabrani.

Član 67.

Prije stupanja na službu sudija porotnik daje svečanu izjavu.

Svečana izjava glasi:

"Svečano izjavljujem da ću se u vršenju službe porotnika Kantonalnog suda, pridržavati ustava i zakona i da ću službu sudije porotnika vršiti savjesno i nepristrasno".

Sudije porotnici svečanu izjavu daju pred predsjednikom i zamjenikom predsjednika Skupštine Kantona.

Član 68.

Kad je protiv sudije porotnika pokrenut krivični postupak ili pokrenut postupak za njegovo smjenjivanje od službe, predsjednik Kantonalnog suda neće pozivati sudiju porotnika da vrši službu dok se ovi postupci pravomoćno ne dovrše.

Član 69.

Sudijama porotnicima za vršenje službe pripada naknada nastalih troškova, naknada za neostvarenu plaću ili zaradu i nagrada.

Uslove, visinu naknade i nagrade iz stava 1. ovog člana određuje Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Član 70.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na broj i nacionalnu strukturu sudija Kantonalnog suda shodno se primjenjuju i na sudije porotnike.

Član 71.

Za sudiju općinskog suda može biti izabran državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i koji je proveo na radu na pravnim poslovima najmanje 2 (dvije) godine i koji posjeduje stručnu sposobnost i moralne osobine za obavljanje dužnosti sudije općinskog suda.

Član 72.

Inicijativu za izbor sudije općinskog suda može dati Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona, ili predsjednik općinskog suda konsenzusom sudija Kantonalnog suda.

Član 73.

Sudija općinskog suda bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnese ostavku ili ne bude smjenjen od vršenja službe.

Član 74.

Sudije općinskog suda imenuje predsjednik Kantonalnog suda nakon konsultacija sa općinskim načelnikom.

Ukoliko mjesno područje općinskog suda obuhvata dvije ili više općina, sudije takvog općinskog suda imenuje predsjednik Kantonalnog suda nakon konsultacija sa općinskim načelnicima tih općina.

Nacionalna struktura svakog općinskog suda u Hercegovačko-neretvanskom kantonu u cjelini održava nacionalnu strukturu stanovništva općine ili općina za koje je osnovan općinski sud prema popisu stanovništva iz 1991. godine.

Član 75.

Prije stupanja na dužnost predsjednik i sudije općinskog suda daju svečanu zakletvu.

Svečana zakletva glasi:

"Svečano se zaklinjem da ću se u vršenju službe sudije općinskog suda Hercegovačko-neretvanskog kantona pridržavati ustava i zakona te da ću službu sudije obavljati savjesno i nepristrasno."

Predsjednik suda i sudije općinskog suda svečanu zakletvu daju pred predsjednikom Kantonalnog suda.

Član 76.

Općinski sud iz reda sudija općinskog suda bira i razrješava predsjednika općinskog suda dvotrećinskom većinom glasova svih sudija.

Član 77.

Za sudiju porotnika općinskog suda može biti izabran državljanin Bosne i Hercegovine koji je punoljetan i koji posjeduje najviše moralne osobine za vršenje službe sudije porotnika općinskog suda.

Sudije porotnike općinskog suda predlaže predsjednik općinskog suda a imenuje ih predsjednik Kantonalnog suda.

Ako je općinski sud osnovan za područje dvije ili više općina sudije porotnike predlaže predsjednik općinskog suda uz konsultacije sa općinskim načelnicima.

Član 78.

Sudije porotnici općinskih sudova biraju se na 4 (četiri) godine i po isteku tog roka mogu biti ponovo izabrani.

Prije stupanja na dužnost sudija porotnik daje svečanu izjavu shodno članu 67. ovog zakona.

Sudije porotnici općinskog suda svečanu izjavu daju pred predsjednikom Kantonalnog suda.

Član 79.

Imenovanje sudija obavlja se na osnovu javnog konkursa objavljenog u sredstvima javnog informisanja koji su dostupni svim građanima Bosne i Hercegovine.

Javni konkurs objavljuje Ministarstvo pravosuđa i uprave na osnovu pokrenute inicijative za imenovanje sudije i podataka iz evidencije o slobodnom mjestu sudije.

Javni konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži naziv suda, broj sudija koji će se birati, zakonske uslove koje kandidat za sudiju treba ispunjavati, rok za podnošenje prijava, dokaze i podatke koje uz prijavu treba podnijeti i naziv organa kome se prijava podnosi te obavezu o vraćanju dokumentacije kandidatu koji nije imenovan.

Član 80.

Kandidat podnosi prijavu za imenovanje Ministarstvu pravosuđa i uprave neposredno ili preporučeno putem pošte.

Rok za podnošenje prijave ne može biti kraći od 15 dana od dana objave konkursa.

Uz prijavu za imenovanje kandidat prilaže dokaze o ispunjavanju zakonskih uslova za sudiju i podatke o dosadašnjem radu.

Prijave kandidata sa dokazima i podacima obrađuje Ministarstvo, utvrđuje listu kandidata abecednim redom i sa svojim mišljenjem o stručnim sposobnostima kandidata dostavlja guverneru i zamjeniku guvernera, odnosno predsjedniku Kantonalnog suda na dalju proceduru.

Prilikom obrade prijava Ministarstvo će tražiti mišljenje kolegija sudija odgovarajućeg suda.

Prijave kandidata koji ne sadrže podatke i dokaze iz stava 3. ovog člana, neće se uzimati u razmatranje.

Član 81.

Odluku o imenovanju predsjednik Skupštine Kantona, odnosno predsjednik Kantonalnog suda dostavlja imenovanom kandidatu i sudu u koji je kandidat imenovan.

Odluka o imenovanju objavljuje se u službenom glasilu Kantona.

Član 82.

Sudiji i sudiji porotniku služba prestaje smjenjivanjem od vršenja službe, podnošenjem ostavke na vršenje službe ili navršavanjem 70 godina života.

Član 83.

Sudija Kantonalnog i općinskog suda biti će smjenjen od vršenja službe ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje službe sudije, ako se utvrdi da je izvršio težu povredu službe, odnosno ugleda službe sudije, ako se utvrdi da nije stručno sposoban za vršenje službe sudije ili da kroz duže vrijeme neuredno vrši službu sudije, odnosno da kroz duže vrijeme ne postiže zadovoljavajuće rezultate u radu ili ako se na osnovu mišljenja zdravstvene ustanove utvrdi da je trajno izgubio sposobnost za vršenje službe sudije.

Član 84.

Inicijativu za pokretanje postupka za smjenjivanje sudije Kantonalnog suda od vršenja službe može podnijeti guverner, zamjenik guvernera, Vlada Kantona, Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona ili 10 (deset) poslanika Skupštine Kantona.

Inicijativu za pokretanje postupka za smjenjivanje sudije općinskog suda od vršenja službe može podnijeti Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona, predsjednik Kantonalnog suda ili deset (10) poslanika općinskog vijeća za čije područje je osnovan općinski sud.

Nakon provedenog postupka po podnesenoj inicijativi guverner i zamjenik guvernera

zauzimaju zajednički stav i podnose usaglašen prijedlog Skupštini Kantona.

Prijedlog za razrješenje sudije općinskog suda daje predsjednik Kantonalnog suda na osnovu rezultata provedenog postupka po podnešenoj inicijativi.

Član 85.

Sudija Kantonalnog suda može biti smjenjen konsenzusom sudija Vrhovnog suda Federacije.

Sudije općinskog suda mogu biti smjenjene konsenzusom sudija Kantonalnog suda.

Član 86.

Odluku o udaljenju sudije od vršenja službe donose ostale sudije Kantonalnog suda ili općinskog suda na općoj sjednici svih sudija tog suda i to većinom glasova.

U odlučivanju o udaljenju od vršenja službe ne učestvuje sudija o čijem se udaljenju raspravlja.

Član 87.

Odluku o smjenjivanju ili razrješenju sudija porotnika sudova Kantona donosi Skupština Kantona.

Član 88.

U postupku smjenjivanja sudija odnosno sudija porotnik će imati pravo da se izjasni o razlozima smjenjivanja.

Član 89.

Sudija Kantonalnog suda i općinskog suda bit će udaljen od vršenja službe ako je protiv njega određen pritvor zbog krivičnog djela.

Sudija može biti udaljen od vršenja službe ako je protiv njega pokrenut krivični postupak ili postupak za smjenjivanje od vršenja službe.

Član 90.

Odredbe o smjenjivanju sudije od vršenja službe shodno se primjenjuju i na smjenjivanje sudija porotnika od vršenja službe.

Član 91.

Sudija ili sudija porotnik Kantonalnog suda podnosi ostavku na vršenje službe Skupštini Kantona.

Sudija ili sudija porotnik općinskog suda podnosi ostavku na vršenje službe predsjedniku Kantonalnog suda.

Sudiji odnosno sudiji porotniku prestaje vršenje službe sljedećeg dana od dana kada je ostavka primljena osim ako je pokrenut postupak za razrješenje.

Član 92.

Sudija je dužan savjesno, odgovorno i zakonito vršiti službu sudije i čuvati svoj ugled i ugled suda u koji je imenovan.

Sudija ne smije pripadati ni jednoj političkoj stranci niti učestvovati u aktivnostima političke partije.

Sudija Kantonalnog suda ne može biti poslanik u Skupštini Kantona.

Sudija u vršenju službe ne može se rukovoditi svojim političkim ubjeđenjima niti ih u vršenju službe može izražavati i zastupati.

Bračni drugovi, srodnici u pravoj liniji odnosno u pobočnoj liniji do drugog stepena, ne mogu vršiti službu sudije u Kantonalnom odnosno istom općinskom sudu.

Član 93.

Sudija ne može obavljati službu ili posao koji bi mogao uticati na njegovu samostalnost ili nezavisnost ili bi umanjivao njegov društveni ugled ili koji je inače nespojiv sa vršenjem službe sudije.

O nespojivosti službe ili posla sa službom sudije odlučuje Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Posebnim pravilnikom utvrdit će se koja služba, odnosno posao nije spojiva sa službom sudije u skladu sa odredbama stava 1. i 2. ovog člana, koji će donijeti Ministarstvo pravosuđa i uprave u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Suci su ovlašteni pisati stručne i naučne radove, objavljivati sadržaje sudskih odluka, sudjelovati u radu stručnih i naučnih skupova, u pripremi nacrta propisa i drugim sličnim aktivnostima.

Član 94.

Ako sudija bude imenovan za ministra pravosuđa i uprave, ili za zamjenika ministra pravosuđa i uprave , ili za drugog dužnosnika u Ministarstvu pravosuđa i uprave sudijska dužnost mu miruje dok vrši dužnost na koju je imenovan u izvršnoj vlasti.

Sudija uz svoj pristanak može biti raspoređen i na druge poslove u Ministarstvu pravosuđa i uprave, ali ne duže od dvije godine, na koje vrijeme mu sudijska dužnost miruje.

Član 95.

Sudija obavlja sudijsku dužnost u sudu u koji je imenovan.

Sudija općinskog suda može privremeno, a najduže do tri mjeseca bez svog pristanka biti upućen na rad u drugi općinski sud.

Sudija općinskog suda može uz svoj pristanak biti upućen na rad u drugi općinski sud i na duže vrijeme ili trajno premješten.

Rješenje o upućivanju na rad u smislu stava 2. i 3. ovog člana donosi Ministarstvo pravosuđa i uprave nakon konsultacija sa predsjednikom suda.

Član 96.

Sudija za vrijeme službe ima pravo na platu i druge naknade utvrđene kantonalnim zakonom.

Sudija ima pravo na penziono, invalidsko i zdravstveno osiguranje i prava koja iz tog proizilaze po općim propisima, pravo na odmore i dopuste koje imaju radnici u sudu i godišnji odmor u skladu sa zakonom, pravo na materijalne troškove pod uslovima predviđenim zakonom i drugim propisima, kao i pravo na stručno usavršavanje i specijalizaciju u okviru sredstava obezbjeđenih za tu namjenu.

Član 97.

Kanton odgovara za štetu koju u vršenju službe nanese sudija građanima ili pravnoj osobi svojim nepravilnim ili nezakonitim radom.

Kanton može od sudije zahtjevati naknadu isplaćene svote samo kad je sudija štetu nanio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Zahtjev za naknadu iz stava 2. ovog člana zastarjeva u roku od 6 (šest) mjeseci od dana isplaćene naknade.

VIII RADNICI SUDA

Član 98.

Sud s više od pet sudija mora imati sekretara.

Sekretar suda pomaže predsjedniku suda u obavljanju poslova sudske uprave.

Za sekretara Kantonalnog suda može biti izabrano lice koje je diplomirani pravnik s najmanje 3 godine iskustva na pravnim poslovima i položenim pravosudnim ispitom.

Za sekretara općinskog suda može biti izabrano lice koja je diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom ili stručnim ispitom za radnike državne uprave i najmanje dvije godine radnog iskustva.

Član 99.

Sud ima stručne saradnike.

Stručni suradnici pomažu sudiji u proučavanju i pripremanju predmeta za rasprave, pretrese i referiranje, proučavanju pravnih pitanja u vezi sa radom suda u pojedinim predmetima, izradi sudskih odluka, uzimaju na zapisnik tužbe, prijedloge i druge podneske i izjave stranaka i vrše samostalno

ili pod nadzorom i po uputstvima sudije druge stručne poslove predviđene zakonom ili pravilnikom o unutrašnjem poslovanju redovnih sudova ili aktom o unutrašnjoj organizaciji suda.

Za stručnog saradnika u Kantonalni ili općinski sud prima se odnosno raspoređuje diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom.

Član 100.

U sudovima postoji određen broj pripravnika - diplomiranih pravnika.

Broj pripravnika iz prethodnog stava utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji.

Član 101.

Sudovi mogu primati na praksu i druga lica koja su diplomirala na Pravnom fakultetu (pripravnike - volontere), ako im je ta praksa potrebna radi stručnog osposobljavanja i sticanja uslova za polaganje pravosudnog ispita.

Pripravnicima - volonterima, za vrijeme obavljanja prakse, ne pripada naknada za rad.

Broj pripravnika - volontera iz stava 1. ovog člana utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji suda.

Prijem pripravnika vrši predsjednik suda uz prethodnu saglasnost Ministarstva pravosuđa i uprave Kantona.

Član 102.

Pripravnici - volonteri primaju se na praksu i provode ovu praksu u sudu shodno odredbama koje važe za pripravnike - diplomirane pravnike.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za prijem na praksu, podnosilac zahtjeva može izjaviti žalbu Ministarstvu pravosuđa i uprave Kantona u roku od 15 (petnaest) dana.

Član 103.

Zbog teže povrede službene dužnosti predsjednik suda može rješenjem pripravniku - volonteru, prekinuti dalje obavljanje prakse.

Protiv rješenja iz prethodnog stava može se izjaviti žalba Ministarstvu pravosuđa i uprave Kantona u roku od 15 (petnaest) dana.

Član 104.

Pripravnički staž u sudovima traje dvije godine.

Za vrijeme pripravničkog staža pripravnik se kroz praktičan rad na odgovarajućim poslovima i zadacima, uz stručnu pomoć i pod stručnim nadzorom predsjednika suda ili određenog sudije osposobljava za samostalno vršenje poslova i zadataka čije je obavljanje uslovljeno pravosudnim ispitom.

Pripravnički staž provodi se po programu kojeg utvrđuje Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Član 105.

U sudovima postoji određeni broj službenika za obavljanje stručnih, administrativnih i tehničko-pomoćnih poslova.

Broj službenika iz stava 1. ovog člana uređuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji.

IX - STALNI SUDSKI TUMAČI I VJEŠTACI

Član 106.

Stalni sudski tumači prevode na zahtjev suda, državnog tijela, pravne ili fizičke osobe izgovoreni ili pisani tekst s jezika u službenoj upotrebi u Kantonu na strani jezik, s stranog jezika na jezik u službenoj upotrebi u Kantonu ili sa stranog jezika na drugi strani jezik.

Stalne sudske tumače postavlja i razrješava Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona po pribavljenom mišljenju odgovarajućih strukovnih organa ili organizacija.

Ministarstvo pravosuđa i uprave propisat će uslove koje moraju ispunjavati stalni sudski tumači, njihova prava i dužnosti, visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad u roku od šest mjeseci od dana strupanja na snagu ovog zakona.

Popis stalnih sudskih tumača Ministarstvo pravosuđa i uprave objavljuje u službenom glasilu Kantona.

Član 107.

Stalni sudski vještaci pružaju sudu usluge stručnog znanja kojim sud ne raspolaže, kad je to potrebno za utvrđivanje ili razrješenje pravno relevantnih činjenica.

Član 108.

Vještačenje mogu obavljati pravna ili fizička lica.

Da bi moglo biti imenovano za vještaka fizičko lice mora imati visoku stručnu spremu odgovarajuće struke.Izuzetno za vještaka može biti izabrano lice koje ima i višu stručnu spremu.

Pravna lica mogu obavljati vještačenje samo u okviru svoje registrovane djelatnosti, pod uslovom da to obavljaju njihovi radnici koji ispunjavaju uslove predviđene za fizička lica iz stava 1. ovog člana.

Član 109.

Stalne sudske vještake-fizička lica postavlja i razrješava Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Član 110.

Ministarstvo pravosuđa i uprave propisat će uslove koje moraju ispunjavati fizička ili pravna lica za obavljanje poslova vještačenja, te njihova prava i dužnosti, visinu nagrade i naknade troškova za njihov rad, ukoliko to posebnim propisom nije drugačije određeno, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 111.

Popis fizičkih i pravnih lica koja obavljaju vještačenja objavljuje se u službenom glasilu kantona.

X - ČUVANJE SLUŽBENE TAJNE

Član 112.

Sudije, sudije porotnici, sekretari, stručni saradnici, sudski pripravnici i ostali službenici u sudu, stalni sudski tumači i vještaci dužni su čuvati službenu tajnu koju su doznali u toku obavljanja dužnosti od svih osim odgovarajućeg osoblja suda, bez obzira na koji način su je doznali.

Pod službenom tajnom podrazumjeva se naročito:

- sve ono što je kao službena tajna određeno zakonima ili drugim propisima,
- sve ono što je kao službena tajna, odnosno poslovna tajna određeno općim aktima pravnih lica i drugih tijela, organizacija i institucija,
- podaci i isprave posebno označene kao službena, odnosno poslovna tajna od strane državnih organa ili pravnih lica, drugih organa, organizacija ili institucija
- podaci i isprave koje su predsjednik suda ili ovlašteni radnik suda označili kao službenu tajnu.

Član 113.

Obaveza čuvanja službene tajne za sudiju ili službenika suda traje i nakon prestanka rada u sudu.

Predsjednik suda može sudiju ili službenika suda osloboditi obaveze čuvanja službene tajne ako u pojedinom slučaju za to postoje opravdani razlozi.

Za predsjednika općinskog suda odluku u smislu stava 2. ovog člana donosi predsjednik Kantonalnog suda, a za predsjednika Kantonalnog suda, sjednica sudija Kantonalnog suda.

Član 114.

Sudija ili radnik suda ne smiju neovlaštenim licima dati podatke o ličnim, porodičnim ili imovinskim prilikama građana.

Uvid u sudske spise dozvoljava sudija ili drugi radnik suda određen godišnjim rasporedom poslova licima koje na to imaju pravo po posebnom propisu.

XI - SREDSTVA ZA RAD SUDOVA

Član 115.

Sredstva za rad sudova osiguravaju se u budžetu Kantona.

Sredstva za rad sudova obuhvataju sredstva za obavljanje redovne djelatnosti (sredstva za plaće sudija i ostalih službenika, sredstva za materijalne rashode, sredstva za amortizaciju stvari i opreme i zgrada) i sredstva za posebnu namjenu.

Član 116.

Finansijsko i materijalno poslovanje sudova obavlja se na način koji važi za organe državne uprave, a finansijsko i materijalno poslovanje sa strankama na način određen zakonom i propisom koji donosi Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona.

Član 117.

Sudijama u istražnoj službi, kao i sudijama koji rade na poslovima prvostepenog krivičnog postupka za svaku navršenu godinu rada utvrdiće se uvećani staž osiguranja i osnovna plaća u skladu sa posebnim zakonom.

U slučaju da se u nekom od sudova ne mogu popuniti sudačka mjesta ministar pravosuđa i uprave i njegov zamjenik saglasno mogu odrediti da se u tom slučaju sudijama daju posebne pogodnosti u plaći , tako da se osnovna plaća suca uvećava do 50%.

Član 118.

Kad korisnik sudskog pologa ne preuzme sudski polog u roku od dvije godine po pravomoćnosti rješenja kojim se određuje izdavanje pologa i korisnik poziva na preuzimanje, sud rješenjem utvrđuje prestanak prava korisnika na izručenje pologa i polog prenosi u korist budžeta Kantona.

IX - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 119.

Kantonalni i općinski sud počinje sa radom danom imenovanja sudija.

Po usvajanju ovog zakona, Ministar pravosuđa i uprave u saglasnosti sa svojim zamjenikom će utvrditi broj sudija i sudija porotnika Kantonalnog i općinskih sudova.

Član 120.

Sudiji i službeniku suda koji ne bude ponovo imenovan za sudiju, odnosno zasnovao radni odnos, po odredbama ovog Zakona, isplaćivat će se za vrijeme od šest mjeseci po prestanku sudijske dužnosti, ako u tom roku ne započne s radom na drugom radnom mjestu, ne prihvati posao koji odgovara njegovoj stručnoj spremi ili ne ispuni penzijski staž za punu penziju, plaća i druga primanja koja pripadaju sudijama ili službenicima toga, odnosno odgovarajućeg suda.

Član 121.

Predsjednik Kantonalnog i općinskih sudova donijet će u roku od 30 dana od dana imenovanja, pravilnik o unutrašnjoj organizaciji navedenih sudova.

Član 122.

Do donošenja pravilnika o unutrašnjem poslovanju sudova prema odredbama ovog zakona primjenjivat će se postojeći pravilnik o unutrašnjem poslovanju redovnih sudova, ako nije u suprotnosti s ovim zakonom.

Do donošenja propisa koje po odredbama ovog zakona donosi Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona primjenjivat će se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Prema odredbama ovog zakona, propise za čije je donošenje ovlašteno Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona ili sam ministar, donijet će

najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 123.

Na dan početka rada Kantonalnog i općinskih sudova, svi sadašnji osnovni i viši sudovi na teritoriju Hercegovačko-neretvanskog ustupit će predmete iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom u nadležnosti Kantonalnom i općinskim sudovima koji su osnovani po odredbama ovog zakona.

Primopredaju predmeta iz stava 1. ovog člana te materijalno-tehničkih sredstava izvršit će predsjednici sudova i o tome sačiniti zapisnik u roku koji ne može biti duži od 30 dana od dana imenovanja sudija suda.

Primjerak zapisnika dostavit će se Ministarstvu pravosuđa i uprave Kantona.

Ministarstvo pravosuđa i uprave izradit će Uputstvo o primopredaji predmeta i materijalno-tehničkih sredstava.

Sporove nastale oko primopredaje spisa i materijalno-tehničkih sredstava, ili primjene Uputstva iz stava 4. ovog člana rješavat će ministar pravosuđa i uprave u saglasnosti sa svojim zamjenikom.

Član 124.

Zaprimljene predmete u kojima, do stupanja na snagu ovog Zakona ne bude donesena prvostepena odluka, preuzet će u roku od 30 dana sudovi u čiji djelokrug spadaju predmeti po odredbama ovog Zakona.

Mjesno i stvarno nadležni sudovi po ranijim propisima će, u predmetima iz svoje dosadašnje nadležnosti, završiti istrage u predmetima u kojima su donijeli rješenje o sprovođenju istrage.

Ministar pravosuđa i uprave u saglasnosti sa svojim zamjenikom će posebnom odlukom riješiti preuzimanje arhiva sudova.

Član 125.

Dok odgovarajući organi Kantona ne donesu nove propise, svi sudovi Kantona će primjenjivati materijalne propise koji su bili na snazi u Kantonu na dan stupanja na snagu ovog Zakona ako nisu protivni ovom zakonu.

U svakom slučaju, prema odredbama ovog zakona privremena primjena ovih propisa može prestati kada sudovi počnu sa radom.

Član 126.

Početkom primjene ovog zakona prestaju važiti Zakoni o redovnim sudovima koji su se primjenjivali na teritoriju Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Član 127.

Ovaj zakon stupa na snagu 3. augusta 1998. godine.

Član 128.

Ovaj Zakon će se objaviti u službenom glasilu Hercegovačko-neretvanskog kantona, što neće imati uticaja na njegovo stupanje na snagu.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
SKUPŠTINA

Broj: 02 - 01 - XII - 111/00
Mostar, 27. jula 2000. godine

PREDSJEDNIK
Omer Macić, dipl. ecc. s.r.

74.

Na osnovu poglavlja V, odjeljka B člana 45.C/. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona, ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", broj 2/98), donosim

UKAZ
o proglašenju
Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima Hercegovačko-neretvanskog kantona

Proglašava se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima Hercegovačko-neretvanskog kantona koji je donijela Skupština HNK na XII sjednici održanoj 27. jula 2000.god.

Broj: 01 - I - 089/00
Mostar, 27. jula 2000. godine

GUVERNER
Rade Bošnjak, s.r.